

91

WYROK TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

z dnia 31 stycznia 2001 r.

sygn. akt P. 4/99.

Trybunał Konstytucyjny w składzie:
Marek Safjan — przewodniczący,
Jerzy Ciemniewski,
Zdzisław Czeszejko-Sochacki,
Teresa Dębowska-Romanowska,
Lech Garlicki,
Stefan J. Jaworski,
Krzysztof Kolasiński,
Biruta Lewaszkiwicz-Petrykowska,
Andrzej Mączyński — sprawozdawca,
Ferdynand Rymarz,
Jadwiga Skórzewska-Łosiak,
Jerzy Stępień,
Janusz Trzcіński,
Marian Zdyb,
protokolant: Joanna Szymczak,

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2001 r. na rozprawie, z udziałem umocowanych przedstawicieli uczestników postępowania: Sądu Rejonowego w Olsztynie, Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu, Sądu Rejonowego we Włocławku, Rzecznika Praw Obywatelskich, Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Rady Ministrów oraz Prokuratora Generalnego,

- 1) pytania prawnego Sądu Rejonowego w Olsztynie: czy art. 1058, 1059 § 1 pkt 1 i 3 oraz art. 1066 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), mające zastosowanie w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku otwartego dnia 4 sierpnia 1976 r., są zgodne z art. 21 ust. 1, art. 64 ust. 1 oraz art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) pytania prawnego Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu Roki Sądowe w Głubczycach: 1) czy art. 1058, 1059, 1086, 1087 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), mające zastosowanie w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku otwartego dnia 14 sierpnia 1980 r., są zgodne z art. 64 w zw. z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; 2) w wypadku, gdyby Trybunał Konstytucyjny uznał, że przepisy wymienione w pkt 1 są zgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej: czy art. 1063 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym przed zmianą dokonaną ustawą z dnia 26 marca 1982 r. o zmianie ustawy — Kodeks cywilny oraz o uchyleniu ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 11, poz. 81), a mającym zastosowanie do

spadków otwartych przed dniem 6 kwietnia 1982 r., w związku z art. 2 tej ustawy, jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 21 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

- 3) wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich o stwierdzenie niezgodności art. 1058, 1059, 1060, 1062, 1063, 1064, 1066, 1079, 1081, 1082, 1086 i 1087 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.) z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) pytania prawnego Sądu Rejonowego we Włocławku: czy art. 1058, 1059, 1060 i 1064 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. w sprawie warunków dziedziczenia ustawowego gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 89, poz. 519), mające zastosowanie w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku otwartego 5 lutego 1999 r., są zgodne z art. 21 ust. 1 i art. 64 ust. 1, 2 i 3, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 i art. 37 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 i z 1998 r. Nr 147, poz. 962),

orzeka:

1. Art. 1058 Kodeksu cywilnego
 - a) w brzmieniu ogłoszonym dnia 18 maja 1964 r. (Dz. U. Nr 16, poz. 93)
i w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321)
— nie jest niezgodny z art. 32 ust. 1 i 2 i art. 64 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
— jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
 - b) w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321)
nie jest niezgodny z art. 37 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 i z 1998 r. Nr 147, poz. 962).
2. Art. 1059 Kodeksu cywilnego
 - a) w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 26 października 1971 r. zmieniającą ustawę Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 27, poz. 252)

- i w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321)
- jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych przed dniem ogłoszenia niniejszego wyroku w Dzienniku Ustaw,
- jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych od tego dnia;
- b) w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 26 października 1971 r. zmieniającą ustawę Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 27, poz. 252)
- nie jest niezgodny z art. 32 ust. 1 i 2 i art. 64 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- c) w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321)
- nie jest niezgodny z art. 32 ust. 1, art. 37 i art. 64 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 i z 1998 r. Nr 147, poz. 962).
3. Art. 1060 Kodeksu cywilnego w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321)
- nie jest niezgodny z art. 32 ust. 1, art. 37 i art. 64 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 i z 1998 r. Nr 147, poz. 962),
- jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych przed dniem ogłoszenia niniejszego wyroku w Dzienniku Ustaw,
- jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych od tego dnia.
4. Art. 1062 Kodeksu cywilnego w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321)
- jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych przed dniem ogłoszenia niniejszego wyroku w Dzienniku Ustaw,
- jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych od tego dnia.
5. Art. 1063 Kodeksu cywilnego
- a) w brzmieniu ogłoszonym dnia 18 maja 1964 r. (Dz. U. Nr 16, poz. 93) i zmienionym przez ustawę z dnia 26 października 1971 r. zmieniającą ustawę Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 27, poz. 252)
- jest niezgodny z art. 21 ust. 1 i 2 oraz z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- b) w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 26 marca 1982 r. o zmianie ustawy — Kodeks cywilny oraz o uchyleniu ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 11, poz. 81)
- jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Art. 1064 Kodeksu cywilnego w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321)
- nie jest niezgodny z art. 32 ust. 1, art. 37 i art. 64 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 i z 1998 r. Nr 147, poz. 962),
- jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych przed dniem ogłoszenia niniejszego wyroku w Dzienniku Ustaw,
- jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych od tego dnia.
7. Art. 1066 Kodeksu cywilnego
- jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- nie jest niezgodny z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.
8. Art. 1079 Kodeksu cywilnego
- jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.
9. Art. 1081 Kodeksu cywilnego
- jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.
10. Art. 1082 Kodeksu cywilnego w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321)
- jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

11. Art. 1086 Kodeksu cywilnego

— jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

— nie jest niezgodny z art. 64 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

12. Art. 1087 Kodeksu cywilnego

— jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych przed dniem ogłoszenia niniejszego wyroku w Dzienniku Ustaw,

— jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych od tego dnia,

— nie jest niezgodny z art. 64 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. w sprawie warunków dziedziczenia ustawowego gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 89, poz. 519)

— nie jest niezgodne z art. 32 ust. 1, art. 37 i art. 64 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Pol-

skiej i art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 i z 1998 r. Nr 147, poz. 962),

— jest zgodne z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych przed dniem ogłoszenia niniejszego wyroku w Dzienniku Ustaw,

— jest niezgodne z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych od tego dnia.

Marek Safjan

Jerzy Ciemniowski

Teresa Dębowska-
-Romanowska

Stefan J. Jaworski

Biruta Lewaszkiewicz-
-Petrykowska

Ferdynand Rymarz

Jerzy Stępień

Zdzisław Czeszejko-Sochacki

Lech Garlicki

Krzysztof Kolasiński

Andrzej Mączyński

Jadwiga Skórzewska-Łosiak

Janusz Trzciniński

Marian Zdyb